

KORRALDUS

21.11.2024 nr DM-129394-14

Valgevälja uuringuruumi geoloogilise uuringu loa nr L.MU/522653 väljastamine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõuaseaduse § 26, § 32, § 35, haldusmenetluse seaduse § 61, Riigimetsa Majandamise Keskuse 19.09.2024 kirja nr 3-1.1/2024/5316, Haapsalu Linnavalitsuse 27.09.2024 otsuse nr 161 ning AS Tariston 13.08.2024 esitatud taotluse nr T-L.MU/1025425, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Anda AS-le Tariston (registrikood 10887843) Valgevälja uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/522653 kehtivusajaga 3 aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendavad tingimused vastavalt korralduse peatükis 3. toodud kaalutlustele.

1.3. Avalikustada AS-le Tariston Valgevälja uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/522653 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/522653 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/522653 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

2.1. AS Tariston (registrikood 10887843, aadress Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond; edaspidi ka *taotleja*) esitas 13.08.2024 Keskkonnaametile Valgevälja uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (*uuringuloa*) taotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (*KOTKAS*) 13.08.2024 menetluse nr M-129394 juurde.

AS Tariston taotleb geoloogilise uuringu luba Valgevälja uuringuruumis liiva geoloogiliseks uuringuks. Taotletav uuringuruum, pindalaga 9,76 ha, asub Valgevälja külas, Haapsalu linna haldusalas, Lääne maakonnas. Uuringuruum paikneb riigimandis oleval katastriüksusel Haapsalu metskond 6 (katastritunnus 67401:002:1574), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (*RMK*).

Taotletava Valgevälja uuringuruum on valitud, et uurida vana korrastamata Valgevälja karjääri

lamamis ja selle ümbruses paiknevat potentsiaalset maavaravaru. Karjääri alal tehtud geoloogilisest uuringust pole andmeid säilinud, kuid karjääri piiri ja potentsiaalset maavaravaru kirjeldatakse Keskkonnaministeeriumi poolt 2014. a valminud aruandes, millega revideeriti riigimaadel mahajäetud ja korrastamata karjääre. Aruandes on välja toodud, et karjääri alal tekkinud veekogu pole piisava sügavusega, et saaks seda korrastada veekoguks. Seetõttu on soovitatud ühe võimalusena teostada alal geoloogiline uuring, mis annaks informatsiooni vana karjääri lamamis paikneva potentsiaalse maavara kohta. Hilisema kaevandamise tulemusel korrastatakse ala nõuetele vastavaks veekoguks ja samal ajal tagatakse maavarade säästlikum kasutus.

Tuleb arvestada, et vajadus täitematerjalide järgi Läänemaal võib suureneda märgatavalt, kui hakatakse ehitama Turba-Haapsalu-Rohuküla raudteetrassi². Kuigi Läänemaa kesk- ja idaosas on kaevandatavat maavaravaru piisavalt, on seda lääneosas oluliselt vähem. Seetõttu on oluline varakult uurida potentsiaalset maavaravaru, mis tagaks täitematerjaliga varustatuse raudteetrassi ja sellega seonduva taristu ehituse ajal, kuid ka peale selle valmimist. Taotletavast uuringuruumist asub Turba-Haapsalu-Rohuküla raudteetrass ca 2,6 km kaugusele. Tulevane karjäär oleks ka üks lähimaid karjääre Haapsalu linnale ja Rohuküla sadamale, jäädes neist vastavalt ca 2 ja 7,2 km kaugusele. Seega võiks taotletava uuringuruumi lähedus suurematele ehitusobjektidele oluliselt vähendada materjalide transpordist tulenevat CO₂ jalajälge.

Kavandatava geoloogilise uuringu eesmärk on täpsustada taotletavas uuringuruumis liiva levik, kasuliku kihi paksus, materjali kvaliteet ja kaevandamistingimused. Uuringuga uuritakse maavara aktiivse tarbevaruna.

Taotletav uuringuruum asub Haapsalu linnast ca 2 km kaugusele lõuna suunas, Haapsalu – Laiküla tugimaantee (nr 31) 4.-ndast kilomeetripunktist ca 300 m kaugusele lääne suunas ning Valgevälja kõrvalmaante 3.-ndast kilomeetripunktist ca 245 m kaugusel kagu suunas.

Geoloogilise uuringuga viiakse läbi välitööd, mille andmed analüüsitakse kameraaltöödega. Sellele eelnevad ettevalmistustööd, mille käigus planeeritakse täpsemalt välitööde läbiviimine. Välitöödel rajatakse varasemalt planeeritud uuringupunktid. Nendele määratakse maavara lasumistingimused, hüdrogeoloogiline situatsioon ning võetakse proovid materjali kvaliteedi määramiseks. Geoloogilise uuringuruumi ala koos rajatud uuringupunkti suudmetega mõõdistatakse. Selle põhjal koostatakse uuringuruum topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus koostatakse uuringu aruanne, mille põhjal võetakse maavara varu arvele keskkonnaregistris.

Geoloogilise uuringu käigus rajatakse uuringupunktid kas puurmasinaga puuraukude (tigupuurimine) või ekskavaatoriga šurfide rajamise teel. Kõik uuringupunktid kirjeldatakse ning nendes määratakse nii katendi kui ka kasuliku kihi paksus. Seda tehakse vastavalt kas lamami sügavusele või uuringu sügavusele, milleks on kuni 10 m maapinnast. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks katsetamiseks. Nii puuraukudes kui ka šurfides vee ilmunisel mõõdetakse veetase. Rajatavate uuringupunktide vahekaugused on kuni 200 m, mis planeeritakse rajada ühtlase võrguna. Alale planeeritakse rajada kuni 20 uuringupunkti, millest osa on tähistatud graafilisel lisal 1 (lisatud loa taotluse

juurde) ning ülejäänud rajatakse šurfidena vastavalt vajadusele. Uuritava varu (ehitusliiv ja täitepinnas) eeldatav hulk on 265 tuh m³. Luba taotletakse kolmeks aastaks.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (16.08.2024 kiri nr 9-3/24/10210-2).

Riigilõivuseaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 1 060 eurot tasutud 13.08.2024.

2.2. Taotletava uuringuruumi teenindusala katab enamuses mets. Taotletava uuringuruumi keskja idaosas asub vana korrastamata Valgevälja karjäär. Taotletava uuringuruumi piires kaevandamisega rikutud maa-ala suurus ca 2,5 ha, millest ca 2 ha on madalaveeline veekogu. Uuringuruumi maapinna reljeef on ühtlane, väljaarvatud kaevandamisega rikutud maa-alal. Maa-ameti kaardirakenduse andmetel on maapinna abs kõrgused vahemikkus 2,8 kuni 5,5 m veekogu veetase abs kõrgusel 3 m.

Taotletava uuringuruumi keskosa läbib Valgemetsa tee (nr 6740397), mis RMK metsatee. Taotletavast uuringuruumist ca 30 m kaugusel põhja suunas paikneb Valgevälja tee (nr 16121) mõõdetuna äärmise sõiduraja välimisest servast. Taotletava uuringuruumi teenindusalal kattumist tee kaitsevööndiga ei ole. Uuringuruumist ca 255 m kaugusel paikneb Haapsalu – Laiküla tugimaantee kaitsevöönd.

Taotletav uuringuruum ei paikne tiheasustusega alal. Taotletavale uuringuruumile lähim asula on Valgevälja küla ning lähim elamu asub ca 110 m kaugusel ida suunas katastriüksusel Metsniku (katastritunnus 67401:002:0400).

Taotletavasse uuringuruumi ei jää Natura 2000 võrgustiku- ega mõnda teist looduskaitsepiirangutega ala. Samuti puuduvad uuringuruumi mõjualas arheoloogilise väärtusega alad ning ajaloo- ja kultuurimälestised. Taotletava uuringuruumi piires puuduvad tehnovõrgud.

Taotletavast Valgevälja uuringuruumist ca 140 kuni 235 m kaugusel lääne suunas ning ca 190 m kaugusel põhja suunas paikneb maaparandussüsteem Valgevälja(TTP-347), (vid tunnus 5110540020021001) ning ca 280 kuni 315 m kaugusel lõuna suunas maaparandussüsteem Viigardi (vid tunnus 5110540020050001). Taotletava uuringuruumi edela nurgast asub ca 690 m kaugusel maaparandussüsteem Mägari I (vid tunnus 5110540020040001). Uuringuruumist asuvad ca 420 m kaugusel lõunas maaparandussüsteemi Viigardi eesvool (vid tunnus 51105400200500012M), ca 500 m kaugusel põhjas maaparandussüsteemi Valgevälja(TTP-347) eesvool (vid tunnus 51105400200210011M) ja ca 800 m kaugusel põhjas nimetatud maaparandussüsteemi lahustükk (vid tunnus 51105400200500012M).

Taotletavast uuringuruumist paikneb ca 465 m kaugusel lõuna pool asub nimeta veekogu (vid tunnus VEE2051470). Uuringuruumist jäävad ca 535 m kaugusele kagu suunas Randsalu oja (vid tunnus VEE1105300) ja ca 770 m kaugusele edela suunas Asuküla peakraav (vid tunnus VEE1105400), mis on ühtlasi maaparandussüsteemide eesvooluks (vid tunnus 51105400200000011M).

Puurkaevude andmebaasi järgi asub taotletavale uuringuruumile lähim puurkaev loodes, jäädes uuringuruumi teenindusala ca 160 m kaugusele (vid tunnus PRK0021328). Samuti paikneb puurkaev ca 650 m kaugusel lõuna suunas (vid tunnus PRK0064206).

Taotletava uuringuruumi teenindusala kagu nurgast paiknevad vääriselupaigad nr 208387 ca 85 m kaugusel lõuna suunas ning nr 208386 ca 115 m kaugusel ja nr 204519 ca 120 m kaugusel ida suunas. Uuringuruumist ca 115 m kaugusel põhja suunas paikneb III kaitsekategooria loomaliigi harilik kärnkonn (*Bufo bufo*, EELIS kood KLO9122212). Taotletavast Valgevälja uuringuruumist paiknevad edelas vääriselupaigad nr 208388 ca 395 m kaugusel ja nr 208389 ca 450 m kaugusel ning kirdes vääriselupaigad nr 206014 ca 675 m kaugusel ja nr 206013 ca 755 m kaugusel.

Taotletavast Valgevälja uuringuruumist ca 30 m kaugusel kirdes kulgeb elektriõhuliin alla 1 kV AMKA.3x35+50/A-4x35 (vid tunnus IM318144634/IM318103539). Uuringuruumist paiknevad lääne suunas elektrimaakaabelliin AXMK.4x16 (vid tunnus IM318110942) ca 140 m kaugusel, elektriõhuliin alla 1 kV AMKA.3x35+50 (vid tunnus IM318143796) ja elektrimaakaabelliin AXMK.4x16 (vid tunnus IM318093316) ca 230 m kaugusel ning elektrimaakaabelliin Al_4x16 MP kaabel (vid tunnus IM336809147) ca 360 m kaugusel. Taotletavast uuringuruumist asuvad ca 45 m kaugusel elektripaigaldis VALGEVÄLJA:(Noarootsi), (vid tunnus IM317815868), elektriõhuliin alla 1 kV AMKA.3x35+50 (vid tunnus IM351067405) ja elektriõhuliin 1-20 kV (vid tunnus IM318246172). Uuringuruumist jääb ca 75 m kaugusele loodesse elektrimaakaabelliin Al_4x16 MP kaabel (vid tunnus IM318098698). Uuringuruumist jääb lõunasse ca 880 m kaugusele elektri alajaam GOLFI:(Noarootsi), (vid tunnus IM317816384) ja elektrimaakaabelliinid AHXAMK-W.3x70+35Cu 24kV (vid tunnus IM336278127) ning AXMK.4x35 (vid tunnus IM336278127). Uuringuruumist ca 890 m kaugusel lõuna suunas asub elektriõhuliin 1-20 kV ASCR-34/6 (vid tunnus IM318549037).

Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjas ca 25 m kaugusel kulgeb paralleelselt Valgevälja teega Eesti Lairiba Arenduse SA sidekaabel ELA027.

Taotletavast uuringuruumist paiknevad geodeetilise võrgu punktid kirdes 603 (vid tunnus 81920) ca 50 m kaugusel, Orient._punkt_I (vid tunnus 25647) ca 265 m kaugusel ja 4395 (vid tunnus 25868) ca 300 m kaugusel, läänes numbrita (414-A), (vid tunnus 25080) ca 200 m kaugusel, 698 (vid tunnus 26195) ca 380 m kaugusel, 57519(Valgevälja), (vid tunnus 25092) ca 530 m kaugusel ja 4546 (vid tunnus 26149) ca 740 m kaugusel ning loodes 4459 (vid tunnus 25073) ca 180 m kaugusel.

Kogu taotletava uuringuruumi teenindusala kattub Lääne-Eesti üldgeoloogilise kaardistamise alaga (vid tunnus 3665634, geoloogilise uuringu luba nr 333355).

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei kattu keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel oleva maavaravaruga. Taotletavast uuringuruumist ca 80 m kaugusel põhja suunas paikneb Valgevälja liivamaardla (registrikaart nr 889). Valgevälja liivamaardla moodustavad ehitusliiva aktiivse tarbevaru (edaspidi aT) plokk nr 1 ja 2 ning täiteliiva plokid 3 ja 4 aT, milles on varu suuruseks

kokku 167,21 tuh m³. Valgevälja liivamaardlas on üks aktiivne mäeeraldis, mille pindala on 3,74 ha. Mäeeraldisel teenindusmaa pindala on 7,85 ha. Valgevälja liivakarjääris omab kaevandamiseks keskkonnakaitseluba AS TREV-2 Grupp (nr L.MK/322407, kehtiv kuni 30.09.2027).

Põlli II uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää kultuurimälestisi (muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi). Lähim pärandkultuuri objekt Raudtee veetrass (registreerimisnumber 674:RTR:003) kulgeb läbi uuringuruumi. Pärandkultuuri all mõistetakse Maa-ameti geoportaali kohapärimuse rakenduse andmebaasi tähenduses eelmiste põlvkondade poolt pärandunud inimtekkelisi objekte maastikus, mis omavad mingit pärimuslikku taustateavet ja kultuurilist väärtust eeskätt kohalikule kogukonnale. Pärandkultuuri objektid ei ole riikliku kaitse all, nende säilimine on eeskätt maaomanike endi kätes. Maaomanikuks on antud juhul Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus, kes on andnud oma nõusoleku loa andmiseks (punkt 2.3.)

2.3. Maapõueseaduse (*MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloo andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloo taotluse menetluse algatamise teate 02.09.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 02.09.2024 kirjaga nr DM-129394-3. Kuni uuringuloo andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja arvamusi.

Avalikustamise käigus ettepanekuid/arvamusi laekus/ei laekunud.

MaaPS § 27 lõike 3 kohaselt palus Keskkonnaamet 02.09.2024 kirjaga nr DM-129394-4 riigivara valitseja volitatud asutuse RMK nõusolekut katastriüksuse Haapsalu metskond 6 (katastritunnus 67401:002:1574) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

RMK nõustus 19.09.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/5316 (registreeritud KOTKAS-es 19.09.2024 numbriga DM-129394-6) uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

1. *uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Edela regiooni (edela.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;*
2. *kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.*

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saadab loa andja uuringuloo taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Avatud menetluse algatamise teade ja taotlus on edastatud Haapsalu Linnavalitsusele 02.09.2024 kirjaga nr DM-129394-5, milles

määrati taotlusele arvamuse andmise tähtajaks 02.11.2024.

Haapsalu Linnavalitsus edastas 30.09.2024 (registreeritud KOTKAS-s 02.10.2024 numbriga DM-129394-7) Haapsalu Linnavolikogu 27.09.2024 otsuse number 161, millega nõustuti uuringuloa andmisega tingimusi esitamata.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja 05.11.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis AS-lt Tariston 31.10.2024 kirjaga nr DM-129394-8 arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise korralduse ja uuringuloa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Samuti saadeti eelnõu tutvumiseks Haapsalu Linnavalitsusele.

AS Tariston vastas 01.11.2024 kirjaga (registreeritud KOTKAS-es 05.11.2024 numbriga DM-129394-10) , milles teavitas, et nõustub Valgevälja uuringu loa andmise otsuse ja uuringu loa eelnõus toodud tingimustega ja ei esita eelnõu kohta täiendavaid ettepanekuid ega vastuväiteid.

Haapsalu Linnavalitsus vastas 01.11.2024 kirjaga 5-5/91/24-1 (registreeritud KOTKAS-es 05.11.2024 numbriga DM-129394-9), milles juhiti tähelepanu, et uuringuruum paikneb Haapsalu linna üldplaneeringu kohaselt kõrgendatud avaliku huviga (KAH) alal. Sellega kaasneb kohaliku kogukonna suurenenud huvi kasutada metsaalsid puhkeotstarbel.

KAH aladel on olemas metsamajandamise kava, milles arvestatakse raiete kavandamisel ka üldplaneeringu maakasutustingimustest tulenevate metsamaastike kultuurilis-ajalooliste, esteetiliste, looduslike, identiteedi- ja puhkeväärtustega. KAH aladel on lageraie keelatud ning raieid tuleb planeerida võimalikult harva.

Juhul kui uuringuruumis on potentsiaalsed maavarud, on oluline, et planeeritavate tööde teostamisel hinnataks metsa seisukorda. Erandite tegemisel tuleb kaasata piirkonna kohalik elanikkond ja mittetulundusühendused (külavanemad, külaseltsid, keskkonnaorganisatsioonid jne) ning kooskõlastada need Haapsalu linnavalitsusega.

Keskkonnaamet edastas 12.11.2024 kirjaga DM-129394-11 kohaliku omavalitsuse tähelepanekud ettevõttele arvamuse avaldamiseks ja kommenteerimiseks. AS Tariston vastas 15.11.2024 kirjaga (registreeritud KOTKAS-es 15.11.2024 numbriga DM-129394-13), milles nõustuti Haapsalu linnavalitsuse poolt toodud seisukohtadega ja eelnõu kohta täiendavaid ettepanekuid ega vastuväiteid esitada ei kavatseta.

Samuti märgiti, et AS Tariston esitas Keskkonnaametile Valgevälja uuringuruumi uuringuloa parandatud taotluse. Taotluse muutmisega soovitakse asendada geoloogilise uuringu tööde teostaja AS Tariston tööde teostajaga Kobras OÜ.

MaaPS § 38 lg 3 p 3 sätestab, et uuringuloa muutmine otsustatakse avatud menetluseta juhul kui muutuvad MaaPS § 36 lg 1 p-s 1 nimetatud andmed ehk muuhulgas ka uuringu teostaja andmed. Antud juhul on mõistlik muuta tööde teostaja käesoleva menetluse raames. Samuti, kuna muutus toimuks avatud menetluseta (tegevus ei too kaasa suurenenud keskkonnariski) ei ole antud olukorras ka vajalik eelnõusid uuesti arvamuse avaldamiseks saata. Muutusest tulenevalt on loa korraldusel ja loal korrigeeritud lõikusid ja välju, mis käsitlesid AS-i Tariston tööde teostajana ning tehtud asendused Kobrasa OÜ-ga.

3. KAALUTLUSED

3.1. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu 1“ (*määrus nr 224*). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punkti 1 kohane tegevusluba. Geoloogilise uuringu teostajaks on märgitud Kobras OÜ (reg.kood 10171636, aadress Tartu maakond, Tartu linn, Tartu linn, Riia tn 35, 50410), kellel on asjakohane luba.

Juhul kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekogumid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmevõtmise jäätmeseaduse (*JäätS*) § 35² tähenduses, tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekogumid ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis AS Tariston 13.08.2024 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-

s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

3.2. HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määrmuses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

RMK nõustus 19.09.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/5316 uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

1. *uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Edela regiooni (edela.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;*
2. *kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.*

Mõlemad tingimused määratakse antava uuringuloa nr L.MU/522653 täiendavateks tingimusteks eeltoodud sõnastuses.

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

3.3. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva ja kruusa uuringuteks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuste-, kiirguse- ja lõhnahäiringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva

keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse/puurauku ilmuva vee tase. Veetasemete mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse kaeveõõned ja puuraugud kohe peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloo andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui uuringuloo andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek. RMK nõustus 19.09.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/5316 uuringute tegemisega tingimustel, mis lisatakse antava uuringuloo täiendavateks tingimusteks. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2 - 5, 8 ja 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu. Põlli II uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega kaitsealasid, samuti ei ulatu uuringuruumis tehtavate välitööde mõju uuringuruumi piiridest väljapoole. Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

Kuna uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse keskkonnaluba kaevandamiseks, on uuringuloo taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 alusel keeldutakse uuringuloo andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloo andmisega. Haapsalu Linnavalitsus edastas 30.09.2024 (registreeritud KOTKAS-s 02.10.2024 numbriga DM-129394-7) Haapsalu Linnavolikogu 27.09.2024 otsuse number 161, millega nõustuti uuringuloo andmisega tingimusi esitamata. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloo andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on

kontrollitud menetluse käigus ning AS Tariston ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade 20.11.2024).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning uuringuloa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnaloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiit Rahe

peaspetsialist juhataja ülesannetes

maapõuebüroo

Lisad:

1. Geoloogilise uuringu luba
2. Graafiline_lisa_Valgevalja_uuringuruumi_teenindusala_plaan.pdf

Teadmiseks: ANU SAARMETS, ENRIK NÕMMIK, Haapsalu Linnavalitsus, Maa-amet, MART MÄGISOO, Riigimetsa Majandamise Keskus, Transpordiamet

Mihkel Annusver

spetsialist

maapõuebüroo